

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Koliko stane vojna

Zanimivi so podatki, ki jih objavlja »Prager Tagblatt« o tem, koliko je stala posamezne narode svetovna vojna. Objava teh vseskozi poučnih podatkov prihaja ravno v času, ko se znova na evropski celini zapletajo dogodki. Iz objavljenih podatkov povzemamo sledeče zanimive številke:

Nemci so glede stroškov v svetovni vojni ustvarili sledeči ključ: vsak vojak stane dnevno 20 zlatih mark, ali 25 zlatih frankov, v našem denarju okoli 350 dinarjev, to je mesečno za moža 10.260 dinarjev, ali 124.830 dinarjev letno. Pravičnost tega ključa je razvidna tudi iz finansiranja vojnih stroškov v Franciji, Angliji in Nemčiji. Danes bi vojna spričo tehničnega napredka terjala še precej večje žrtve.

V Franciji so znašali pravi vojni stroški v letih 1914 do 1918 brez normalnih izdatkov splošne uprave 140 milijard frankov. Od teh odpade na vojaške izdatke 99 milijard. Frank je predstavljal med vojno 90% svoje zlate vrednosti. Leto dni vojskovanja je stalo 31,5 milijard zlatih frankov, en dan pa 86 milijonov. Vojni izdatki Anglije v svetovni vojni se računajo na 115 milijard zlatih frankov v predvojni kupni moči, tako da lahko računamo na izdatke 200 milijard zlatih frankov. Da so se te ogromne vsote lahko dobile, se je dohodnina zvišala od 6 na 30%, državni dohodki so narasli v letih 1913 do 1918 od 200 na 900 milijonov funtov, izdatki pa od 200 do 2600 milijonov funtov, tako da je državni dolg narasel od 700 na 6000 funtov ali od 18 na 130 milijard zlatih frankov. Nemški vojni izdatki pa se računajo na 180 milijard zlatih frankov. Če vzamemo dnevne izdatke za posameznega moža na 26 frankov, potem je pri 1550 dnevem trajanju vojne znašalo povprečno število oboroženih mož 4.600.000. Nemški državni dolg je narasel v letih 1913 do 1918 za 100 milijard mark ali 120 milijard zlatih frankov.

Če upoštevamo pri tem druge številne države, ki so bile soudeležene v svetovni vojni, potem si je šele mogoče predstavljati ogromne vsote, ki rezultirajo iz gornjih navedb. Katastrofa na gospodarskem torišču je morala slediti kot nujna posledica te finančne preobtežbe v letih svetovne vojne. Pomisliti je treba namreč, da so poedine države krile vojne izdatke pretežno iz posojil, dočim je šlo kritje iz naslova rednih dohodkov komaj za tretjino. Ob sklepu svetovnega miru se je radi tega ves svet znašel v poplavi dolgov.

Iz te poplave so si zmagovite države hotele pomagati na ta način, da so nameravale prevladati težko breme vojnih finančnih posledic na Nemčijo, ki so ji naložili še hud tovor — reparacije. Toda Nemčija si je pomagala glede notranjega posojila na ta način, da je vrednost svojega denarja razvrednotila. Reparacije pa so dejansko plačale anglosaške države, to je Amerika in Anglija, ki so v povojni dobi izdale Nemčiji na posojilih mnogo več, kakor je Nemčija plačala na reparacijah, ki jih je po ukinitvi ameriških ter angleških kreditov ukinila.

Končno so morali na pot Nemčije tudi države zmagovalke. Z razvrednotenjem valute so si pomagale iz notranjih dolgov, tako da je Francija znižala vrednost denarja leta 1926 na 20% in oktobra 1936 na 14% prvotne zlate vrednosti, v Angliji in Združenih državah ameriških pa na 61 oz. 59%. Končno je

Franco prekine obleganje Madrida?

HENDAYE, 26. novembra. Po zanesljivih informacijah se je posrečilo republikanskim četam, da so pri Carabanchelu do zadnjega uničili oddelek Francovih čet, pretežno Marokance in dele tujske legije. Rdeča milica je sedaj popolnoma spremenila svojo vojno taktiko ter se poslužuje globokih min in dinamita, s katerimi uničuje zavetišča in rove Francovih čet. Vojaki, ki so preživeli eksplozijo, so hoteli zbežati, pa so jih uničili topovski strelji rdeče milice. Zdi se, da gre mrzlo in hladno vreme v prilog republikanskim četam, ker so Marokanci in tujski legionarji navajeni na afriško podnebje in težko prenašajo snežne zamete in zimo, ki sedaj vlada na fronti. Z druge strani se doznava, da je general Franco spremenil svoj vojni načrt in da bo prekinil obleganje Madrida ter si bo prizadeval, da zavzame mesto Vallesas, da bi na ta način prekinil zvezo med Madridom in Valencijo.

SALAMANCA, 26. novembra. Rdeča milica je skušala napasti nacionalne čete pri Santanderu, pa je bila odbita. Pri Robledj de Chala je rdeča milica pustila na bojišču 30 mrtvih. Na madridski fronti si utrjujejo nacionalne čete svoje položaje. Havas poroča: Nacionalne čete, ki pripravljajo veliko ofenzivo, so bile včeraj razmeroma neaktivne. Madridske čete so zavzele nekatere položaje. Nacionalne čete so se umaknile do onih točk, ki so bile za to izrecno določene.

LONDON, 26. novembra. Po dobrih informacijah iz Pariza in Rima ne gledajo več v tukajšnjih krogih z zaskrbljenostjo na razvoj prilik v Sredozemskem morju. Italijanski poslanik Grandi, ki se je iz Rima vrnil v London, je ponovno potrdil izjavo italijanske vlade, da nima Italija niti najmanjšega namena, da bi zasedla katerikoli del španskega teritorija, alj da bi se vmešavala v status quo na balearskem otočju. Priznanje vlade generala Franca s strani Italije ne pomeni še, da bi hotela Italija nuditi Francovim četam materialno pomoč, ampak je to priznanje smatrati kot moralno pomoč. Angleška vlada nima, kakor pišejo »Times«, nikakšnega razloga, da dvomi v iskrenost te italijanske izjave, Istotako pa tudi ni nikakšnih razlogov dvoma v absolutno voljo francoske vlade, da skupno z angleško vlado sodeluje pri ohranitvi striktno nevtralnemu odboru v Londonu posrečilo, da prepreči vsako vmešavanje v španske dogodke. Če bodo angleške, francoske, italijanske in nemške vojne ladje vršile strogo kontrolo brodov, ki prihajajo v španske vode, in ki hočejo vtihotapljati v Španijo razno orožje, potem bo mogoče osigurati mir ne samo v Sredozemskem morju, ampak tudi v vsej Evropi.

Fantastično nemška utjecanje ob severni obali

LONDON, 26. novembra. Tukajšnji listi poročajo, da izgrajuje Nemčija s pospešenim tempom svoje trdnjave ob severni obali. Vojno pristanišče Kiel se bo popolnoma preuredilo. Pristanišče bo obdano z edinstvenim sistemom utrdb, v

katerih bodo uzidani topovi fantastične dalekonosnosti. Razen tega je koncentrirano v Kielu množstvo letal. Otok Rügen se pretvarja v velikansko trdnjavo, kjer bo koncentriran silovit vojni material in ogromna tvornica letal.

Ameriški micavni recept: mesta oboroževanja spart

BUENOS AIRES, 26. novembra. Havas poroča: Vseameriška konferenca je sprejela sledeče resolucije: Ameriške države smatrajo razorožitev kot obče svetovno potrebo. Treba je pripraviti konec splošnemu oboroževanju s sklenitvijo mednarodnih sporazumov o etapnem zmanjšanju vojaških izdatkov v skladu z ne-

obhodnimi potrebami obrambe. Priporoča se zmanjšanje vojaških proračunov in povečanje proračunov za telesno vzgojo mladine. Eno najboljših sredstev za eliminacijo konfliktov je podraževanje vojne industrije in trgovine z vojnimi materialom.

Podpis protikomunističnega nemško-japonsk. dogovora

BERLIN, 26. novembra. Včeraj je bil tukaj podpisan nemško-japonski pakt proti komunistični internacionali. Dogovor obsega sledeče določbe: Obe pogodbenici bosta drugo drugo vzajemno obveščali o delovanju komunistične internacionale, se posvetovali o potrebi obrambnih ukrepov in bosta te ukrepe izvedli v tesnem sodelovanju. Obe državi bosta druge države, katerih notranji mir je ogrožen z razdiralnim delom komunistične internacionale, vzajemno pozvali k sodelovanju pri ukrepih za obrambo pred razdiralnim delom komunistične internacionale v duhu tega dogovora ali pa k sodelovanju pri tem dogovoru. Za ta dogovor veljata nemško in japonsko besedilo kot originala. Dogovor stopi v veljavo na dan podpisa in velja za dobo

5 let. Razen tega je sledil sporazum še o sledečem dopolnilnem zapisniku: Pristojni oblasti obeh držav bodo kar najtesneje sodelovale v medsebojnem obveščanju o delovanju komunistične internacionale in pri ukrepih za obrambo pred komunistično nevarnostjo. Pristojne oblasti obeh pogodbenih držav bodo v okviru obstoječih zakonov odredile stroge ukrepe proti tistim, ki doma ali v tujini, neposredno ali posredno sodelujejo pri delovanju komunistične internacionale ali pa podpirajo njeno delovanje. Da se olajša sodelovanje pristojnih oblasti glede prvih dveh točk tega dopolnilnega zapisnika, se ustanovi stalen odbor, ki bo odločal o ukrepih za nadaljnje pobijanje razdiralnega delovanja komunistične internacionale.

Romuniji v skupni vrednosti osmih milijard frankov. Tako je izgledala finančna likvidacija svetovne vojne. Ob komplikacijah v zadnjem času so si menda evropski vodilni državniki dobro predočili te številke, ki so s toliko usodnostjo in toliko težo tiščale k tlom evropske narode in države.

»Obstoja samo ena absolutna sigurnost za mir, ki je v tem, da si ne želi nobeden narod, da bi šel v vojno. Druga sigurnost pa je v tem, da se vsak narod bolj iti v vojno. Lord Cranborne.

Nemci v Francovi vojski

PRAGA, 25. novembra. Precej senzacionalne stvari prinašajo tukajšnji listi o nemški pomoči generalu Francu. Priznanje Francove vlade po Nemčiji in Italiji se spravlja v zvezo z velikimi izgubami nacionalnih čet in z izredno težkim položajem, v katerem se je znašel general Franco. Na strani generala Franca boreči se Nemci pišejo namreč svojcem v Nemčijo čudna pisma, ki dokazujejo, da se Franco nahaja v nezavidljivem položaju in da so prav majhni izgledi, da bi se Franco dokopal do oblasti v Španiji brez izdatne tuje pomoči. Nemcem, ki se borijo v Španiji, je sicer prepovedano, da v svojih pismih domov poročajo podrobnosti ter se vsa ta njihova pisma do stavljajo naslovljenecem šele po izvršeni cenzuri v berlinskem vojnem ministertvu. Zdi se pa, da obstojajo pota ter načini, da gredo pisma tudi mimo cenzure, kajti vedno bolj postajajo znane nekatere zanimive podrobnosti o soudeležbi Nemcev pri španskih borbah. Iz teh poročil izhaja, da so Nemci, ki so jih spravili v civilnih oblekah v nesrečno Španijo, zelo nejevoljni radi tega, ker je Franco pretežno navezan na pomoč tujih oddelekov, h katerim spadajo tudi Marokanci. Ni se mu namreč v teku 4 mesecev, odkar je zasedel polovico Španije, posrečilo, da bi rekrutiral toliko vojaštva iz vrst domačega prebivalstva, da bi lahko pogrešal inozemce. Posledica je, da ne dobiva Francova vojska nobenega domačega dotoka vojaštva, ampak da mora razen tega še precej vojaštva puščati v zasedenih predelih, da vzdržujejo red in mir.

Francove napadalne čete se sestavljajo deloma iz Maroka, deloma pa iz drugih dežel. Toda Marokanci ob tem času ne prenašajo več mrzlega podnebja, saj je znano, da leži Madrid v višini 900 m nad morjem in da ima celo poleti prav hladne noči. Bugoška junta je računala s tem, da bo osvojila zemljo v teku par tednov, kar se ji pa ni posrečilo. Dejstvo, da so srdite borbe povzročile v vrstah vojskujočih se Nemcev velike izgube na mrtvih in ranjenih, s katerimi niso računali, je popolnoma spremenilo razpoloženje med nemškimi bojevniki. V nemških pismih se namreč omenjajo dogodki, ki niso nič kaj razveseljivi. Radi tega si sedaj pomaga Franco pretežno z letalskimi napadi in topništvo, da doseže to, česar ni mogel doseči s pehoto. Tudi na strani madridske vlade se bori jo tuji, toda dejstvo je, da dobivajo rdeči miličniki od španskega prebivalstva vedno več ojačitev. Dočim je bila preje Francova vojska nadmočna, se razmerje moči glede človeškega materiala spreminja v prid madridske vlade. Brez spoznanja razmer v Španiji izkrcani Nemci opazujejo ta razvoj in poročajo o tem svojim sorodnikom v domovino. In tako gredo sedaj iz vzhodnega morja transporti z ljudmi, letali, topovi in municijo v smeri Španije. To ni nemški javnosti danes nič več neznano.

Palecki

SREČNA DEŽELA.

Tokio javlja uradno, da je bil stavljen pred sodišče bivši prometni minister Homida in to radi korupcije. Srečna država vzhajajočega sonca.

Gospodarska življenja

Koliko zasluži vojna industrija

Menda ni gol slučaj, da se je neka neobičajna interesantna bilanca objavila šele pred par tedni, in to kljub temu, da se je poslovno leto dotičnega podjetja končalo že z 31. decembrom 1935. Preteklo je gotovo deset mesecev, dokler se niso objavile številke za leto 1935. — Tvrška Dürener Metalwerke, za katero gre, spada v koncentracijski družb nemških tovarn orožja in municije. Je eno največjih podjetij za izdelavo orožja iz dobe pred svetovno vojno ter se sedaj ponovno povečava in izgraja. Za časa republike je koncentracijski družb svojo produkcijo miroljubnim svrham in se je veliki del zgradb glavne tovarne dal v zakup.

Tvrška Dürener Metalwerke ima delniški kapital v višini 4 milijonov mark in je leta 1933 dosegla produkcijski suficit od 4.6 milijonov mark. Leta 1934 je ta suficit skočil na 9.78 milijonov mark in larsko leto je znašal nič manj kakor 18.82 milijonov mark. Plače so v tem času v tem času skočile od dva na skoro osem milijonov mark, število delavcev pa se je početrilo. Vrednost strojev je narasla od 0.347 na 2.48 milijonov mark. Razširjenje podjetja pa je bilo še večje, kajti leta 1935 je bilo odpisanih na zgradbe 4.63 milijonov mark, dočim je leta 1933 znašal odpis le 0.3 milijona, leta 1934 pa 0.89 milijona mark.

Ta nenavadni porast vseh bilančnih

števil se lahko tolmači s specialnim značajem družbe, ki ji pripadajo, kot podružnici velikega nemškega koncerna za izdelovanje orožja posebne naloge. Mnogo investicij je šlo v novo tovarno v Wittenau pri Berlinu, ki med drugim izdeluje tudi avionske dele. Nadalje se v omenjeni tovarni izdelujejo užigalniki za granate iz aluminija, ki so se doslej izdelavali iz medenine.

Dejstvo, da družba kljub tako velikemu dobičku ni izplačala večjih dividend kakor larsko leto, ni nič neobičajnega. V smislu sedanjih nemških zakonov se namreč dividenda preko šest odstotkov ne sme izplačati delničarjem, marveč se mora ta znesek zadržati in vložiti pri državnih bančnih zavodih kot državno posojilo. Radj tega se izplačuje samo teh 6%, ostanek pa se izplačuje po »ovinkih«, tako da se vladna odredba izigrava.

Iz teh števil vidimo, koliko zaslužijo v Nemčiji pri izdelavi orožja. Omenjeni koncentracijski ima v tem pogledu še veliko preteklost. Pred svetovno vojno so nemške tovarne orožja in municije celo vrsto let redno izplačevale preko 30% dividende. Še bolj znane pa so postale po velikem procesu, na katerem so jim dokazali, da so v inozemstvu hujskali na vojno, da bi na ta način lastno državo primorale na večje naročbe raznega orožja.

NOVI BEOGRAJSKI NADŠKOF.

Ker se je dosedanji beograjski katoliški nadškof dr. Rodić odpovedal svojemu položaju, bo za novega beograjskega nadškofo predvidoma imenovan ljubljanski bogoslovni profesor dr. J. Ujčič.

Razne vesti

KNEZ PAVLE PRI KRALJU EDVARDU.

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je večeraj popoldne posetil kralja Edvarda VIII.

M. DALADIER, FRANCOSKI VOJNI MINISTER, V SAINT-OHAMASU.

Po njem se bo imenovala nova francoska obrambna črta ob francosko-nemški meji.

Kulturne beležke

Sinček Sneguljice pri palčkih. Pod tem naslovom je izšel prvi zvezek Podravske mladinske knjižnice. Knjižico krasijo lepe, čedne slike. Hkrati je izšel tudi drugi zvezek navedene Podravske knjižnice pod naslovom: »Sovražnik Jan ka in Metke«. Po tej novi mladinski knjižnici se bo obogatila naša mladinska literatura z novim čtivom, ki bo našo mladino nedvomno zanimalo in ki ji bo gotovo prav ugajalo. Zvezki v lepi, mični in slikoviti opremi se tiskajo v mariborski Podravski tiskarni, ki si je z izdajanjem teh zvezkov začrtala koristen del svojega novega programa. Po zanimivih zvezkih bodo starši gotovo radi segali ter z njimi razveseljevali svoje otroke, zlasti sedaj pred Miklavžem in Božičem.

Gregorčičeva razstava. Študijska knjižnica je v svoji čitalnici priredila razstavo Gregorčičevih del, rokopisov in važnejšega slovstva. Razstava je odprta ob običajnih uradnih urah do vključno sobote 5. decembra. Vstopnine ni.

Odbor za podelitev Nobelove nagrade je sklenil, da prizna Nobelovo mirovno nagrado za 1935 znanemu nemškemu pacifistu Karlu von Ossietzkyju, za 1936 pa argentinskemu znanjemu ministru dr. Lamasu, ki je predsednik vseameriške mirovne konference, ki je bila v nedeljo otvorjena v Buenos Airesu. Karel von Ossietzky je stavlil svoja berlinska lista

»Tagebuch« ter »Welt-Bühne« popolnoma v službo svoje ideje in je ostro napadal zunanjo politiko republikanske Nemčije, da ogroža z zavestno kršitvijo določb verske pogodbe svetovni mir. — Čim je zavlada v Nemčiji Hitlerjev režim, je moral v koncentracijsko taborišče, kjer je bil preko 3 in pol leta. Pred par dnevi pa se je razširila vest, da je Ossietzky izpuščen iz koncentracijskega taborišča. V zgodovini Nobelove nagrade je to prvi slučaj, da se ta eminentno politična nagrada podeljuje človeku, ki je v odkritem nasprotju z režimom, ki vlada v njegovi domovini. Nedvomno bo ta sklep odbora za podelitev Nobelove nagrade povzročil v vrstah službene Nemčije precejšnjo nerazpoloženje proti temu odboru.

Masaryk in Nobelova nagrada za mir. Kandidata za letošnjo Nobelovo nagrado, v kateri odloča norveški parlament, sta bila bivši prezident čehoslov. republike Masaryk in von Ossietzky, ki je, kakor znano, bil zaprt v nekem nemškem koncentracijskem taborišču. Norveški dnevnik »Norsk Tidend«, ki ga ureja znani norveški slavist Olav Rytter, prinaša uvodnik pod naslovom: »Dajte Masaryku nagrado za mir.« Avtor povdarja, da so pacifizem, humaniteta, demokracija, sporazum ter sodelovanje med narodi in rasami glavni elementi Masarykove filozofije, njegovega življenja ter delovanja. Omenjeni norveški list omemja Masarykovo hrabro in pravici služečo obrambo v veleizdajniškem procesu, ta-

ČEHOSLOVAŠKO SOKOLSTVO IN 1. DECEMBER.

Čehoslovaško Sokolstvo bo tudi letos svečano proslavilo jugoslovenski narodni praznik. Največja proslava bo v Pragi, ki jo priredita praško Sokolsko in Čehoslovaško-jugoslovenska liga.

POL MILIJARDE NOVIH BONOV.

Finančni minister je sporočil novinarjem, da bo poleg že izdanih državnih blagajniških bonov po uredbi z dne 2. januarja t. l. v znesku 500 milijonov dinarjev plasiral novo izdajo v višini 500 milijonov dinarjev. Tako se celotni znesek blagajniških bonov, ki smejo biti v obtoku, poveča na eno milijardo dinarjev.

V Hollywoodu — 17.500 brezposelnih!

Po poročilih, ki prihajajo v zadnjem času iz Hollywooda, vlada tamkaj velika brezposelnost. Najnovejši seznam, ki vsebuje vsa imena pomožnih igralcev, ki čakajo na namestitev, izkazuje 17.500 imen.

Gospodarske beležke

Švica nakupuje pri nas koruzo in pšeno. V Beogradu se mudi švicarska delegacija, ki se pogaja za večji odkup koruze in pšenice. Težkoče glede izvoza žita v Švico obstojajo edino v tem, ker vztraja naša Narodna banka na zahtevi, da se izvažata pšenica in koruza samo na devizni način odplačevanja. To vprašanje, kakor tudi vsa druga vprašanja, ki so v vezi z devalvacijo švicarske valute, se bodo sedaj končno razčistila.

Nizozemska povprašuje po našem lesu. Nizozemski industrijec Rachmel se je oglasil te dni v Šibeniku in v Sarajevu v svrhu nakupa večje količine lesa za Nizozemsko. S Šipadom je medtem že v pogajanjih. Kakor izgleda, sa Nizozem-

ska zelo zanima za naš les in se prav posebno za bukov, orelov in borov les. V Šibeniku so medtem že natovorili naše trgovske ladje z lesom, ki gre v razne evropske države. Po dosedanjih zaključkih sodeč, stojimo letos pred živalno lesno izvozno sezono.

Za smeh in dabea valja

Dobesedno vzeto. »Zakaj niste vendar briljantnega prstana, ki ste ga našli na cesti, oddali nemudoma najbližji policijski stražnici?«

»Ker sem smatral to za nepotrebno.«

»Na kakšen način pa?«

»Saj stoji vendar na prstanu zapisano: »Za večno tvojo!«

Razočaranje. Vedeževalka gleda v kavino vsedlino v skodelici ter vzdihne: »Bojim se neke osebe, ki stoji prav v bližini in pri kateri vse kaže na veliko in nepričakovano razočaranje!« »Tudi jaz se bojim, sedaj šele vidim, da nisem vzel s seboj prav nobenega denarja!«

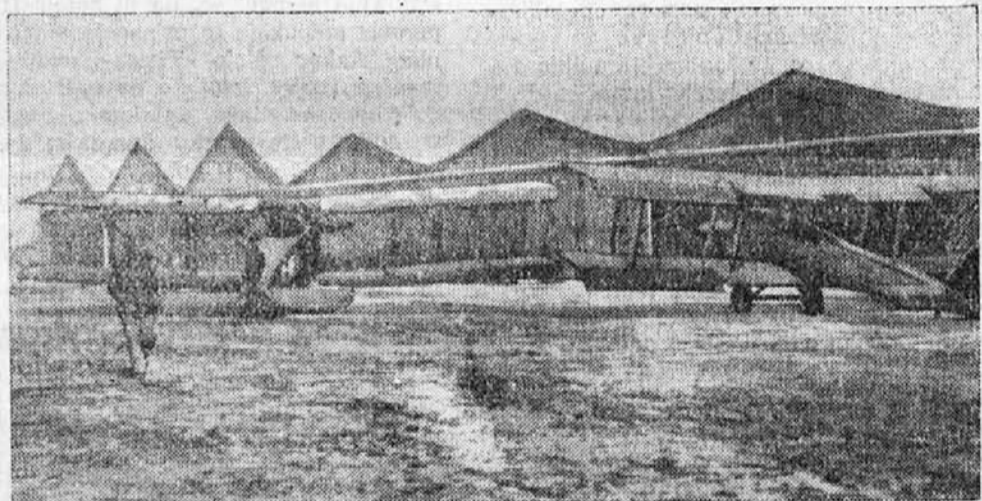
Nemogoče. V eni izmed ameriških držav imajo pokopališče, na katerega vrtilih je izobešena tabla s sledečim napisom: »Na tem pokopališču se pokopavajo samo v tem mestu živeči mrtveci.«

Grozilna pisma. »Že nekaj tednov sem dobivam kar neprestano grozilna pisma!«

»In vam ni znano, kdo ta pisma piše?«

»Seveda poznam tega nepridiprava: to je moj krojač.«

Spomnite se CMD!

Hangarji letališča Cuatro-Vientos pri Madridu, ki so jih rdeči miličniki pri evakuaciji zažgali.

kozvanem Friedjungovem procesu v Zagrebu leta 1908. Podelitev mirovne nagrade T. G. Masaryku, tako zaključuje list, bo manifestacija, ki bo dostojna naroda Fridtjofa Nansena in skandinavske kulture vobče.

Ob stoletnici smrti utemeljitelja kriminalne antropologije. Te dni je poteklo 100 let od rojstva znanega italijanskega učenjaka Cesara Lambrosa, ki je, kakor znano, utemeljitelj kriminalne antropologije. Zbudil je svojčas po vsem znanstvenem svetu veliko pozornost s svojimi raziskavanji glede bistva zločinca. Njegov nauk je zapopaden v trditvi, da je zločin nujen rezultat fiziološko psihološke inklinacije zločinčeve. Lombroso je videl v bistvu zločinčeve osebe vzrok zločina in ta svojstva so po Lombrosu pridobljena s podedovanjem in atavizmom. Lombrosov nauk je utemeljil novo znanost, kriminalno antropologijo, in so njegove izsleditve odprle znanosti povsem novo polje. Njegovo glavno delo je: »Zločinec v antropološkem, zdravniškem in pravnem oziru«. Izšlo je l. 1876. Temeljiti del svojih raziskavanj je posvetil tudi ženi kot zločinki, razen tega tudi odnošajem med genialnostjo in blaznostjo. Svoje znanstvene izsledke je uporabil tudi na grafološkem torišču in je o tem izdal posebno knjigo.

Ob Gregorčičevi tridesetletnici. Ljubljanski »Pohod« piše v svoji zadnji številki v zvezi s 30 letnico Gregorčičeve smrti; navajajoč sledeče besede pokojnega dr. Ivana Tavčarja, ki jih je pred

50 leti napisal Mahničevim predhodnikom: »Napadali ste Prešerna, češ, da je moralna propalica. Uničevali ste Levstika ter dosegli, da so bile njegove že tiskane pesmi celih 11 let »prostovoljno« pod ključem; zabranili ste hoteli tisk Jenkovih poezij, s panteistom ste pitali Stritarja, zaganjali se v Gregorčiča. In ko ni izdala ničesar niti govornica niti tiskana, da, niti slovenska niti latinska beseda, poklicalji ste na pomoč ogenj ter sežgali ste literarno ostanino Prešernovo in Rodoljuba Ledinskega. Kako naj imenujemo tako početje, patriotično ali herostratično?« K temu dodaja »Pohod«: Te Tavčarjeve besede bi dandanes lahko še v mnogočem izpopolnili. Nad njimi leži pepel Cankarjeve »Erotike« in usoda mnogih drugih literarnih del in mesto, da bi se ti ljudje skrili v svoje črne kote, trobijo kulturne fanfare in se proglašajo za odrešenike slovenstva in slovenske kulture, h kateri so doprinesli bore malo, tako malo, da pomenijo brezvredne Slomškove pisarije težišče vsega njihovega literarnega dela. Le kje jemlje sedaj »Straža v viharju« zadnji ostanek Mahničevstva, pogum, da prinaša na prvi strani sliko Simona Gregorčiča? Onega Gregorčiča, ki so ga Mahničevci ugonobili! In da se upa one Gregorčičeve besede, ki so bile proti njim sanjam naperjene, citirati? Mi Stražarje popolnoma razumemo. Pametneje bi napravili, če bi pustili Gregorčiča pri miru, a bojimo se, da bodo ob prvi priliki posvetili kar dve strani Antonu Aškercu...«

Mariborske in šolske novice

Proslava 1. decembra v Mariboru

Maribor bo tudi letos svečano proslavil praznik ujedinjenja. Na predvečer bo v Narodnem gledališču sokolska akademija, ob 7. pa gasilska bakljada, ki se je udeležilo tudi druga društva. Dne 1. decembra je ob 9. v Narodnem domu sokolska akademija, v stolnici in drugih cerkvah pa bo ob 10. uri slovesna služba božja.

Sporod akademije Sokola Maribor-matica, ki se vrši v ponedeljek, dne 30. novembra t. l. ob 20. uri v Narodnem gledališču, je zelo pester. Posamezne točke so naslednje: 1. državna himna, vojaška godba; 2. Blodek: Overtira opere »Pri Studencu«, vojaška godba; 3. Metuljčki, sestavila J. Planička, ženska deca; 4. »Stražari Jadrana«, sestavil N. Stavrič, moška deca; 5. »Rajanje«, sestavila L. Hyprova, mlajši ženski naraščaj; 6. Dvořak: Slovanski ples št. 6, vojaška godba; 7. »Devetka«, sestavil M. Roksandič, mlajši moški naraščaj; 8. Vaje na visoki gredi, sestavila A. Runtova, višji ženski naraščaj; 9. Olimpijske proste vaje; br. Primožič Jože in br. Štukelj Leon; 10. Gotovac: Fantazija iz opere »Morana«, vojaška godba; 11. »Dumka«, sestavila Vachova, članice; 12. Vaje na konju; br. Primožič Jože in br. Štukelj Leon; 13. »Telovadna etuda št. 2«, sestavil br. inž. Viktor Lindtner, člani; 14. Hej Slovani in Sokolska koračnica, vojaška godba. Akademija se ponovi v torek, dne 1. decembra 1936 ob 15. uri.

Sodnik Cvirn odhaja. Kakor smo že poročali, je bil te dni g. Otmir Cvirn

Petek velika muzikalna premi era

dodeljen kot sodnik okrajnemu sodišču na Prevaljah. Sodnik Cvirn je bil v Mariboru obče znana in priljubljena osebnost, ki si je znala pridobiti s svojo šegavostjo in muzikalno nadarjenostjo velik krog iskrenih prijateljev. Zlasti ga bodo težko pogrešali naši sportniki, ki so imeli v njem zvestega tovariša in vzglednega voditelja. Pridobil si je tudi velike zasluge na organizatoričnem polju, ko so mu bile poverjene važne funkcije pri Mariborskem zimsko-sportnem podsavezu in pri ISSK Mariboru.

Smrt blage žene. Na Pobrežju, v Zrakovski ulici 3 je preminila v najlepši življenjski dobi, stara 27 let, soproga strojnega ključavničarja Amalija Klasičeva. Rajnka je bila blaga, dobra žena, katere zlato srce je do zadnjega utripalo za druge svoje. Žalujemo naše globoko sočutje!

Pogreb tragično preminule Anice Karneker se vrši dne 27. novembra ob 16. uri. — Žalujoci ostali.

Razstava mariborskih likovnih umetnikov v beli unijski dvorani zbujajo veliko zanimanje. Za ogled razstave je čas še komaj par dni.

Za Miklavža in Božič: Ilustrirani otroški pravljici »Sinček Sneguljčice pri palčkih« in »Sovražnik Janka in Metke«. Zvezek samo Din 6.—. Dobiva se v vseh knjigarnah.

Stanica za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev v Mariboru prosi gg. industrije-tovarnarje in lastnike večjih obratov, da blagovolijo poslati vsaj po štiri zastopnike delavstva na sestanek 29. nov. 1936 ob 9. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice, Maribor, Sodna ulica 9- kjer se bo podalo poročilo o pomenu te institucije ter o razširitvi na vsa večja podjetja v Mariboru in bližnji okolici.

Rudarji stavkajo. V rudniku Stanovsko so rudarji zopet pričeli stavkati, ker niso prejeli mezde za september in oktober. 45 delavcev je ostalo v rudokopu in noče zavžiti nobene hrane.

Mestna podjetja, avtobusni promet, priredi v nedeljo, dne 29. novembra posebno vožnjo na Pohorje. Odhod iz Glavnega trga ob 7. uri, povratek ob 18. uri. Cena do odcepa Din 20, do Reke Din 12. Prijave do soboto 28. nov. do 18. ure v Plinarniški ulici št. 5, tel. 2471 in na Glavnem trgu v prometni pisarni, tel. 2275. Istočasno se sprejemajo prijave za povratek. Cena ista.

Ob 11. uri bo slovesna otvoritev in blagoslovitev nove šole v V. mestnem okraju. Blagoslovitvene obrede opravi škof dr. Tomažič. V okviru otvoritvenih slovesnosti so tudi deklamacije ter recitacije dijakov druge deške meščanske šole ter učenk druge dekliške osnovne šole.

Kino

Kino Union. Danes nepreklicno zadnjič »Kjer škranček poje«. Petek: »Car Kalifornije«. Louis Trenker.

Smrtna kosa. V Spodnjem Radvanju št. 52 je izdihnila 70letna Bevardi Rozalija, vdova po upok. železničarju. Žalujemo preostalim naše iskreno sočutje!

Večer zdravniških demonstracij priredil splošna bolnišnica z Zdravniškim društvom v petek, dne 27. t. m. ob 17. uri v splošni bolnišnici. Na dnevnem redu je tudi predavanje upravnika vojne bolnišnice sanit. kap. g. dr. Čirkoviča o bojnih strupih. Istega dne zvečer ob 20. uri se vrši v kolodvorski restavraciji družabni večer, h kateremu so vabljeni vsi gg. zdravniki z damami.

Gregorčičeva razstava. Studijska knjižnica je v svoji čitalnici priredila razstavo Gregorčičevih del, rokopisov in važnejšega slovstva o njem. Razstava je odprta v običajnih uradnih urah do vključno sobote 5. decembra. Vstopnine ni.

Združenje brivcev in lasničarjev naznanja cenjenemu občinstvu in svojemu članstvu, da so brivnice in damski saloni v torek 1. decembra, na dan narodnega ujedinjenja, po banski odredbi ves dan

ruski sovjetski nalivni filmi

zaprte. Obvezno za vse članstvo, tudi izven Maribora.

Vstopnice za slavnostno akademijo Sokola-matica, ki se vrši v ponedeljek dne 30. novembra zvečer in v torek 1. decembra v Narodnem gledališču dobite pri dnevnih gledaliških blagajni!

Svečana zabava. Oficirji mariborske garnizije priredijo svečano zabavo na praznik državnega ujedinjenja dne 1. decembra t. l. v prostorih »Uniona«. Začetek ob 21. uri. Obleka za gg. oficirje svečana izven stroja, obleka za dame in meščane svečana. Pristop imajo samo vabljeni. Reklamacije pozivnic pri adjutantju 45. peš. polka. Tel. 21-06. Upravni odbor oficirskega doma.

Novice z Ljudske univerze. V petek, 27. novembra, predava o prvem slovenskem pesniku Prešernu njegov slovit raziskovalec univerzitetni profesor dr. Kidrič iz Ljubljane. Predavatelj bo očitaj politični, socialni in kulturni položaj Prešernove dobe, ter probleme, ki so takrat stali v ospredju javnega zanimanja.

Čajanka ženskega društva. Vljudno vabimo vse naše članice k čajanki, ki se vrši danes v četrtek 26. t. m. ob 20. v mali spodnji kazinski dvorani. Predava gospa Pavla Hočvarjeva iz Ljubljane o mednarodnem ženskem kongresu v Dubrovniku. Nato nekaj glasbenih točk. Odbor.

Nanos. Nocoj ob 20. uri predava v društvenih prostorih tov. akademik Tomažič o plinski vojni in nje posledicah.

Kako bo z vremenom. Ves evropski kontinent pokriva plast hladnega ozračja, ki se je privarilo iz Rusije in Sibirije. Jasno vreme je samo v primorskih predelih južne Evrope, oblačno in megleno, a brez dežja v vseh ostalih predelih. Sneži nekoliko v območju Črnega in Baltičkega morja. Mraz vlada po vsej Evropi razen v primorskih krajih. Najnižja temperatura je nad severno Skandinavijo, in sicer minus 15 stopinj. V Jugoslaviji je jasno v primorskih in južnih krajih, v ostalih predelih prevladuje oblačno in megleno vreme, toda brez dežja ali snega. Temperatura je v vsej državi precej padla. Najnižja je v Kalinoviku, in sicer minus 8, najvišja v Ercegovnem, plus 14 stopinj. V smislu današnje dunajske vremenske napovedi bo sedanje vreme še trajalo, in sicer malo izpremenjeno.

Zadnje telefonične vesti

Odkrita nemška špionaža v prid Francu

CARTAGENA, 26. novembra Tukaj so odkrili obsežno špionažno organizacijo v prid Francove vlade. Zarota je imela močno zaslonbo pri nemškem konzulu. Konzul je moral zapustiti Cartageno in so našli v njegovi hiši večje število orožja in več sumljivih oseb. Aretirance so spravili v Madrid, kjer bodo proti njim uvedli postopanje.

MADRID, 26. novembra. Rdeča milica je izvršila preiskavo nemškega ter italijanskega poslaniškega poslopja, ker se je osebe branilo, da bi pustilo koga v poslopje. V obeh poslopih so našli orožje, proviant in tajno oddajno postajo. V italijanskem poslaništvu so našli 50 skritih nacionalistov, ki so čakali obsodbe.

Francoska atlantska mornarica v španske vode

PARIZ, 26. novembra. Kakor se izjavlja službeno, ne bosta niti Anglija niti Francija dovolila Francove blokade. V to svrhu so že odplule številne edince francoskega atlantskega brodovja v vzhodne španske vode, da preprečijo, da bi Francove vojne ladje na odprtem morju preiskovale trgovske parnike pod francosko zastavo. Po mednarodnih in pomorskih predpisih smejo španske vojne ladje v zoni treh milj itak vršiti kontrolo parnikov. Ta angleška koncesija generalu Francu se v Parizu smatra kot značilna, ker ni po francoskem tolnačenju mednarodnega prava smeje Francove vojne ladje kontrolirati samo parnike madriške vlade. Anglija pa priznava generalu Francu pravico, da izvrši kontrolo nad vsako ladjo na področju španskih vod.

PARIZ, 26. novembra. V tukajšnjih krogih prevladuje vtis, da zbira general Franco svoje pomorske sile za odločilni udarec na Barcelono in ostala špansko-katalonska pristanišča. Prva znamenja so se že pokazala ob torpediranju nekega sovjetskega parnika in zaplenitvi blaga na nekaterih ladjah. Cilj te podmorske akcije gre nedvomno za tem, da se preprečijo nadaljnji sovjetski transporti in da se uničijo za shranjenje vojnega materiala potrebne pristaniške naprave.

Madjarski ni preostala nič drugega...

PARIZ, 26. novembra. V tukajšnjih političnih krogih se pripisuje rimskemu posetu regenta Horthyja prav velika važnost. V splošnem prevladuje vtis, da gre za poglobitev madjarsko italijanskega prijateljskega razmerja. Govori se, da bo Podonavje postavljeno pred povsem novo konstelacijo. Namesto erotnega bloka držav rimskih protokolov sta se oblikovala dva bloka, in sicer italijansko madjarski ter remško avstrijski blok. V Rimu danes ne prikrivajo več, da se je Nemčiji posrečilo, da je spravila Avstrijo na svojo stran, tako da mora Italija dati Madjarski dalekosežne koncesije, da jo lahko priveže na sebe in da lahko še vnapraj posega v Podonavje. Po berlinski odločitvi madjarskih revizionističnih teženj ni ostalo Madjarski nič drugega, kakor da se je popolnoma vrgla v italijansko naročje.

Se enkratno gostovanje gospoda Sven-galija danes v četrtek v Veliki kavarni.

CIGANSKI ZAKON

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Vaupotova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Smrt na ulici. Na klopi na Trgu svobode so sinoči okoli 22.15 našli mrtvega 65letnega vpokojenega carinskega kontrolorja Avgusta Flaka, stanujočega v Gosposki ulici 56. Flak se je zvečer sprehajal, pa mu je nenadoma postalo slabo, tako da se je moral vnesti na klop na Trgu svobode. Poklicani zdravnik, mestni fizik g. dr. Novak je ugotovil, da je Flak umrl na posledicah srčne kapi. Po komisijem ogledu so nato truplo pokojnega Flaka odpremili v mrtvašnico na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Radi razpečavanja 50-dinarskih ponarejenih kovancev so orožniki aretirali neko 32letno Marijo G. iz okolice Slovenjgradca. Sumijo, da je G. v zvezi s ponarejevalcem 50-dinarskih kovancev. Pri zaslišanju je G. dejala, da je ponarejene kovance dobila od nekega neznanca.

Cigavi sta kolesi? Mariborska policija je zaplenila nekemu tatu dobro ohranjeno dvokolo, za katero storilec trdi, da ga je meseca avgusta ukradel na Glavnem trgu. Kolo nima nobene znamke in številke. Na policiji se nahaja tudi dvokolo s številko 70859, katerega lastnik pa ni znan. Lastnika omenjenih koles se pozivata, naj se zgledita pri predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Zamrznjenje vodovodnih naprav. Mestno poglavarstvo mariborsko poziva hišne posestnike, njih namestnike (hišne upra-

vitelje) in hišnike, da pred nastopom zime v lastnem interesu izpraznijo in zaprejo vrtno in dvoriščne vodovodne napeljave in jih tako obvarujejo poškodb radi mraza. Glede hišnih vodovodnih in-

GRAJSKI KINO - petek premijera

Stalacij je iz istega razloga ob nastopu mraza paziti, da bodo okna na hodnikih, v klosetih in kletnih prostorih zaprta. Jaški z vodomeri naj bodo vedno snažni.

Narodno gledališče

Četrtek, 26. novembra ob 20. uri: »Prva legija«. Red B. Znižane cene.

Petek, 27. novembra: Zaprto.

Sobota, 28. novembra ob 20. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Red C. Znižane cene.

»Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, znamenita Cankarjeva farsa, žanje vedno znova velik uspehi, ki tudi letos v Mariboru ni izostal. Prihodnja uprizoritev tega dela bo to soboto za red C in po znižanih cenah.

V kcaljestvu filma

»Ciganski zakon« je naslov novega ruskega filma, ki ga predvaja od jutri naprej Grajski kino. Film živo prikazuje cigansko življenje, trpljenje in veselje. V filmu se odraža nebroj tipov iz ciganskega sveta z originalno cigansko pesmijo, ogromne ruske pustinja, skozi katere potujejo ciganske karavane. Glavno vlogo v tem filmu ima prekrasna mlada ciganka Ajta. To je film, kakršnega more prikazati in ustviti samo ruska filmska industrija.

Morilec Kocbekove Otilije izsleden!

Po intenzivnih poizvedbah, ki jih vodi orožniška postaja pri Sv. Lenartu v Slov. gor., so prišli na sled morilcu Otilije Kocbekove. O tajinstvenem roparskem umoru smo svojčas obširno poročali.

Nabrano gradivo popolnoma obremenjuje moža, ki je bil svoječasno uslužben v Slovenskih goricah, in je sedaj neznanega bivališča. Značilno je, da je izginil iz tega kraja ravno v času, ko je bil izvršen umor. Zlasti ga obremenjuje ključ, ki so ga našli v »zapuščini« morilca, s katerim je takoj po izvršenem

umoru zaklenil venza vrata pri Kocbekovi in ključ odnesel s seboj. Tudi predpasnik, ki so ga našli v sobi umorjenke, so orožniki, predvsem pa službodajalec morilca, spoznali za predpasnik, ki ga je nosil pred umorom osumljeni morilec sam. Morilec, čigar ime se drži v interesu preiskave še v tajnosti, je bil po Slov. goricah dobro znan. Orožniške postaje so razpisale za njim zasledovanje in tiralico. Tudi so mu že na sledu in je upati, da bo kmalu v rokah pravice.

Iz življenja in sveta

Mlada iraška princesa in hotelski vratar že ločena!

Pred dobrim pol letom se je ves Bagdad neverjetno razburjal radi poroke iraške princese Irah, ki se je skrivaj poročila z nekim hotelskim vratarjem v Atenah, o čemer smo svojčas obširno poročali. Njen brat kralj Gazl I. si je prizadeval na vse načine, da bi ta zakon razveljavil in da bi »grešno« sestro spravil zopet v domovino. Toda žal niso prošnje in pretnje prav nič zalegle. Princesa je ostala pri svojem sklepu in svojega ljubljenega moža ni hotel zapustiti. Kralj je bil primoran odvreči svoji sestri naslov princesinje in jo razdediniti. Mladi parček, gospod in gospa Karalambi, se je preselil iz Aten v Kairo, kjer si je bivša princesa najela skromno stanovanje, obstoječe iz dveh sob. Mlada žena je bila prav zadovoljna in srečna, ker je moža res ljubila. Nikakor pa ni bil mož zadovoljen z njo. On je čakal dan za dnem, kdaj bo prišla denarna pošiljka iz Bag-

dadu. Žal denarja ni bilo od nikoder. — Neposredno za tem se je obrnil na neko ameriško filmsko podjetje s prošnjo, da bi snimali film, ki bi prikazoval radovednim kinogledališčnim gledalcem njegov romantični zakonski roman. Filmsko podjetje je njegovo ponudbo sprejelo. Dogovorjeno je bilo, da prejmeta za snemanje tega filma, v katerem pa morata igrati glavni vlogi sama, 150.000 dinarjev.

Gospod Karalambi je bil s tem sporazumom zadovoljen, nikakor pa ne njegova žena, ki je ponudbo odločno zavrnila. Ker se nista mogla sporazumeti, sta sklenila, da se razideta. Te dni je bila pri sodišču v Kairu vložena vloga za ločitev. Tako je končala ta romantična zgodba mlade iraške princese, ki je bila v življenju globoko razočarana in ki se bo prej ali slej gotovo skesana vrnila nazaj v Bagdad k svojemu bratu.

Sportna gibanja

Službene objave Okrožnega odbora LNP v Mariboru. Spored tekem dne 29. novembra 1936: v Mariboru na igrišču SK Rapida, Pohorska cesta, ob 13. uri prijateljska tekma rezerv ISSK Maribora in SK Rapida. Ob pol 15. uri ponovna prvenstvena podsavezna tekma mariborske skupine ISSK Maribor : SK Celje. Rediteljstvo Maribor. Službujoči odbornik g. Frankl Ernest. Spored tekem dne 1. decembra 1936: v Mariboru na igrišču SK Rapida, Pohorska cesta, ob pol 15. uri prijateljska tekma Maribor : Rapid. Rediteljstvo Maribor in Rapid. Službujoči odbornik gospod Jošt Evstahij. V Ptuj ob 15. uri na igrišču SK Drave: Drava : Ptuj. Službujoči odbornik g. Šalamou. Rediteljstvo Drava in Ptuj. V Čakovcu ob pol 15. uri na igrišču ČŠK: ČŠK : Gradjanski SK. Službujoči odbornik g. prof. Jelačič. Rediteljstvo oboj klubov. V Ljubljani: Železničar : Ljubljana.

Izredna seja OOLNP Maribor bo danes ob 19. uri v hotelu »Zamorec«. Udeležba vseh gg. odbornikov strogo obvezna. Dnevni red: priprave za ustanovitev nogometnega podsaveza v Mariboru. — Tajnik.

Zadnja tekma zagrebškega Gradjanskega na Angleškem. Včeraj je Gradjanski odigral svojo zadnjo tekmo na turneji na Angleškem, in sicer proti klubu Westham United, ki je drugi v angleški ligi. Zmagali so Angleži v razmerju 1:0 (1:0).

Študentske novice

Proslava 1. decembra. Letošnja proslava prvega decembra bo v Studencih posebno slovesna, aN predvečer praznika večer Narodne odbrane pri Grmeku. Sodeluje pevski zbor »Drave« s tremi, pevski zbor »Lune« z dvema, in zbor »Nanos« s tremi pevskimi točkami. Poleg tega pa nastopi še obmejni pevski zbor iz Gradišča. Drugi dan po sv. maši

pa je proslava v Sokolskem domu, ki jo priredita obe šoli in Sokolsko društvo. **Predavanje v Ljudski univerzi.** Danes zvečer predava v Ljudski univerzi g. prof. Baš: »Iz najstarejših časov pri nas.« Zanimivo predavanje bodo pojasnjevale lepe slike. Začetek točno ob 19. uri.

Macenberške novice

Priprave za prvi december. Obmejni Marenberg bo državni praznik Ujedinjenja proslavil svečano. Na predvečer bo po trgu bakljada, na praznik pa bo zjutraj svečano cerkveno opravilo, popoldne pa sokolska akademija.

Osebnost. Brzojavno je bil premeščen postajenačelnik v Vuhredu g. Završnik Srečko v Metliko. Gospod Završnik je bil zelo priljubljen, bil je član in odbornik Sokola, Narodne odbrane in drugih nacionalnih organizacij. Želimo mu na novem službenem mestu mnogo uspehov.

Par utrinkov o zdravnikih in pacientih

(Iz zapiskov nekega zdravnika.)

Najsigurnejši znak bolnikovega okrevanja je njegova nehvaležnost.

Vprašanje honorarja ubija vedno razpoloženje med zdravnikom in bolnikom. Mnogi bolniki si pomagajo iz te zagate na ta način, da sploh ne plačajo nikakšnega honorarja.

Živinozdravniška praksa ima vsaj to prednost, da ne morejo »čestiti« pacienti ocenjevati dela svojega zdravnika.

Bolnik ni nikdar neozdravljiv, ampak samo njegova bolezen.

Okrevajo pretežno pacienti onih zdravnikov, ki postavljajo najčešče napačne diagnoze.

Nikakor ne koristi človeku vse ono, kar poskusnemu kuncu ne škoduje.

Antipatija mnogih pacientov napram zdravnikom pri raznih bolniških blagajnah temelji predvsem v tem, da se mnogi zdravniki ne bavijo samo z ugotavljanjem bolezni, ampak tudi z ugotavljanjem zdravja.

V nekem vojaško zdravniškem spričevalu za časa svetovne vojne beremo: Za korakanje nesposoben, za bližnjo borbo uporaben.

Od knjig živi.

Študentu zmanjka denarja, zato odnese knjige k starinarju in jih proda. Drugi dan piše očetu:

»Dragi oče, zdaj si pa že lahko ponosen na svojega sina, ker ga preživljajo

Najsrečnejši človek.

A: »Adam je bil najsrečnejši človek na svetu!«

B: »Zakaj?«

A: »Ker ni imel tašče...« knjige...«

Mali oglasi

Razno

GRAJSKA KLET.

Dnevno ruska balalajka z odličnim petjem operne pevke. 5872

ZA 1. DECEMBER

blago za zastave v širini 80, 120, 150 cm najceneje pri NOVAKU, Koroška 8. 5874

Ravnokar prispela nova pošiljatev prvovrstnega

VIŠKEGA VINA.

Vsak dan velikanska izbira svežih morskih rib. Restavracija »Novi svet«, Jurčičeva ul. 7. 5900

RABLJENE PEČI

in štedilnike dobite po zelo ugodni ceni pri Justinu Gustinčiču, Tattenbachova ul. 14. 5903

Stanovanje

GOSPODA ali GOSPODIČNO sprejem na hrano in stanovanje Din 380.—, Šapec, Vojašniška 10. 5892

DVOSOBNO STANOVANJE s pritlikinami oddam s 1. decembrom. Vprašati Tattenbachova 26. 5891

Lepo opremljeno

SOBO

v centru oddam. Vprašati v knjigarni, Gosposka 28. 5890

STANOVANJE

sobo in kuhinjo, steklena veranda, klet, vrt, oddam takoj. Studenci, Ciril-Metodova 17. 5899

Spomnite se CMD!

Damski plašči

došli novi modeli Velika izbira!

Prodaj

LOVSKA PUŠKA dvocevna, naprodaj. Dr. Verstovškova 25, Pobrežje. 5895

Radi premastitve HIŠICA v občinski koloniji ugodno na prodaj. Ponudbe na upravo pod »Kolonija«. 5897

Sobo odda

hepo opremljeno SOBO oddam boljšemu gospodu. — Dravska 10-II, zadnja vrata. 5894

3 ali 4 sobno parketirano, lepo STANOVANJE v Maistrovi ulici oddam s 1. januarjem. Vprašati Koroščeva 8. 5902

Kožuhovino

vsakovrstno po najnižjih cenah v najboljši strokovni izdelavi Vam nudi

P. Semko,

5358 krznarski mojster, Gosposka 37

Svarilo!

Tvrdba Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14 opozarja vse tovarne, obrtnike in cenj. občinstvo, da kupujejo nekateri neopravičenci po raznih krajih staro železo, rabljene stroje in vsakovrstne stare kovine na moje ime, isto odpeljejo in ne plačajo ničesar. Opozorjam vsakogar, da za predmete, ki jih jaz osebno ne kupim, nisem plačnik. Kdor ima kaj od gori omenjenega naprodaj, naj se obrne direktno na mojo tvrdko pismeno ali telefonično (tel. 21-30). 5889

Naša ljubljena soproga, mati, gospa

Amalija Klasinc roj. Klakočar

je po dolgi, mučni bolezni včeraj ob pol 16. uri mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v petek, dne 27. novembra ob 15.50 iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto 28. novembra ob 6. uri zjutraj v magdalenski cerkvi.

Maribor, 26. novembra 1936.

Ferdo Klasinc, soprog, in žalujoče družine: Klasinc, Klakočar in Nemeti.

S cesarskega prestola v blaznica

67

Toda že v prvem medenem mesecu sporoča Marjeta Henrietta, ki je postala predmet političnega zakona, na Dunaj svojemu staremu prijatelju slikarju Peterju v nekem pismu: »Uboga moja mati, je pričela razumevati, kaj je napravila, ko me je poročila s tem Leopoldom. Hotela me je napraviti srečno, sedaj pa vidi ravno nasprotno.«

Blaznost vendarle ni največja nesreča.

Razni dvori druge polovice 19. stoletja so polni takšnih zakonskih dram in nesoglasij. Dvorske straže lahko preprečijo vstop v dvor vsakomur, samo nesrečni. In vendar je Marija Henrietta dolgo živela, nesrečna in žalostna ter se ni nič spremenilo. Šarlota je povabila k sebi iz

dobrote svojega srca. Morda pa je ta nesrečna belgijska kraljica storila to z namenom, da začuti ob Šarlotini tragediji, da je njena lastna nesreča še vedno majhna in neznatna napram udarcem usode, ki so zadeli njeno svakinjo.

Toda, kogar usoda zagrabi, tega ne izpusti. Pozneje je morala Marija Henrietta priti do prepričanja in spoznanja, da tudi Šarlotina blaznost ni največja nesreča.

Zla usoda je zalezovala tudi vse hčerke Marije Henriette. Najstarejša njena hči Louiza se je poročila s Filipom Koburškim. Postala je kasneje glavni predmet največje škandalske kronike evropskih dvorov, ko je letela po Evropi v spremstvu svojega oboževalca Gejze

plemenitega Matačiča. Druga hčerka je bila Štefanija, žena Rudolfa Habsburškega. Majerlinška tragedija je porušila vso njeno srečo. Tretja hčerka princesa Klementina pa je doživela žalosten sentimentalen roman s princem Louisom Bonapartom.

Marija Henrietta umre končno popolnoma osamljena. Leopold Belgijski se ni niti potrudil, da bi prišel k njeni smrtni postelji, ker ni hotel prekiniti svojega bivanja v Biarritz. Tamkaj se je namreč zabaval z lepo Cleo de Merode, znano lepoticico tedanje dobe. Edini, ki so se zanimali v zadnjih dneh življenja Marije Henriette za njeno zdravje in njeno življenje, so bili upniki njene prezadolžene hčerke Louise, ki so menili, da bodo ob dediščini nesrečne kraljice prišli na svoj račun.

»Sem li zdrava ali blazna?«

Leta 1867 je živela Marieta Henrietta v prepričanju, da ni ona najnesrečnejša

žena na svetu, marveč Šarlota. Tri tedne po prihodu v Tervuren je sledil silovit napad Šarlotine bolezni.

Mirno se je sprehajala z belgijsko kraljico po parku, ko je iznenada kriknila. Zaplakala je ter se vrgla svoji svakinji pred noge:

»Glej, zagrabil si me za roke! Hočejo me nazaj spraviti v tisti Miramar! Ne, ne, nočem! Tu je vendar tako mirno in tako lepo. Kako prijetno je, da vsak dan obedujem z Maksimilijanom skupaj pri isti mizi!«

Trenotek zatem pa zopet naglo vstane in prične prepričevalno šepetati:

»Danes sem prispela nekoliko prekasno k obedu. On pa je že bil pri mizi. — Smešno, pomisli, moja draga; kar iznenada je padel Maksimilijan na krožnik kakor lutka. Toda lep je moj Maksimilijan! Kako lepo uniformo ima! Kako lepo je naše cesarstvo, popolnoma drugačno od evropskih...«

(Dalje sledi.)